

Sygn. akt VII U 769/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2019 r. w Warszawie

sprawy A. W. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

z udziałem

na skutek odwołania A. W. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 22 maja 2018 r. znak: (...)

oddala odwołanie

UZASADNIENIE

W dniu 5 czerwca 2018 r. **A. W. (1)** złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 22 maja 2018 r. znak: (...), wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do renty. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona powołała się na treść art. 58 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wskazując, że jeżeli ubezpieczony nie osiągnął okresu składkowego i nieskładkowego, w którym mowa w ust. 1 ww. przepisu, warunek posiadania wymaganego okresu uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony został zgłoszony do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej lub szkole wyższej oraz od dnia powstania niezdolności do pracy miał, bez przerwy lub z przerwami nieprzekraczającymi 6 miesięcy, okresy składkowe lub nieskładkowe. Poinformowała przy tym, że świadectwo pracy potwierdzające ubezpieczenie przed ukończeniem 18 roku życia zostało przedstawione (odwołanie k. 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 25 czerwca 2018 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy zaznaczył, że w związku ze złożeniem wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy ubezpieczona została skierowana na badanie lekarskie do lekarza orzecznika ZUS, który uznał ją za częściowo niezdolną

do pracy wskazując przy tym datę powstania tej niezdolności na dzień 4 kwietnia 2017 r. Wobec powyższego organ rentowy wyliczył wymagany okres zatrudnienia w dziesięcioleciu przed zgłoszeniem wniosku, tj. od 12 marca 2008 r. do 11 marca 2018 r., co prowadziło

do ustalenia stażu pracy w wymiarze 2 lat, 9 miesięcy i 29 dni, natomiast w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności, tj. od 4 kwietnia 2007 r. do 3 kwietnia 2017 r. odwołująca udowodniła staż pracy w wymiarze 2 lat, 10 miesięcy i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych, a tym samym nie udowodniła 5 lat stażu pracy. Jednocześnie ZUS poinformował, że w niniejszej sprawie nie znajduje zastosowania art. 58 ust. 3 ustawy emerytalnej, gdyż ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat, lecz bez przerwy między okresami składkowymi i nieskładkowymi nieprzekraczającymi 6 miesięcy (odpowiedź na odwołanie k. 4 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca się A. W. (1) urodziła się w dniu (...) W okresie od 1 września 1988 r. do 23 stycznia 1990 r. wykonywała pracę jako uczeń w ramach praktycznej nauki zawodu w (...) S.A. w W. i była z tego tytułu zgłoszona do ubezpieczeń (świadcstwo pracy k. 11 a.r.).

Na przełomie lat 2005 – 2018 odwołująca posiadała następujące okresy składkowe i nieskładkowe:

- od 10 października 2005 r. do 10 listopada 2005 r. – umowa zlecenie z Hotel (...) Centrum (...) Sp. z o.o. z siedzibą w J.,
- od 14 września 2006 r. do 6 lipca 2007 r. – stosunek pracy z (...) Sp. j. w L., w tym okresy nieskładkowe: od 1 do 9 lutego 2007 r., od 14 do 24 marca 2007 r., od 26 marca do 17 maja 2007 r., od 18 do 25 maja 2007 r. (opieka), od 26 maja do 15 czerwca 2007 r. i od 16 czerwca do 6 lipca 2007 r.;
- od 1 sierpnia 2009 r. do 20 grudnia 2010 r. – stosunek pracy z (...) w J.;
- od 1 października 2015 r. do 3 marca 2018 r. – stosunek pracy z Usługi Gastronomiczne (...) w J., w tym: wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy z powodu choroby od 7 do 11 stycznia 2016 r., od 10 do 14 marca 2016 r., od 6 do 28 czerwca 2016 r.; zasiłek chorobowy od 29 do 30 czerwca 2016 r., od 1 lipca 2016 r., od 4 do 29 lipca 2016 r., od 17 do 26 sierpnia 2016 r., od 17 do 26 i od 29 do 31 sierpnia 2016 r., od 1 do 2 i od 8 do 30 września 2016 r., od 1 października 2016 r. do 28 lutego 2017 r.; świadczenie rehabilitacyjne; od 9 marca 2017 r. do 28 lutego 2018 r.

(świadcstwa pracy k. 33-35 i 43 a.r., mowa o pracę z 01.01.2015 r. k. 51 a.r., poświadczenia dla celów świadczeń emerytalno-rentowych: k. 39-41 a.r., k. 49 a.r., k. 55-57 verte a.r., informacja o wypłaconych zasiłkach z ubezpieczenia społecznego k. 61 a.r., karta przebiegu zatrudnienia k. 71 a.r.).

W dniu 12 marca 2018 r. A. W. (1) zgłosiła się do Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Do wniosku odwołująca załączyła kwestionariusz z informacjami o okresach składkowych i nieskładkowych oraz dokumenty na ich potwierdzenie (wniosek o rentę z 12.03.2018 r. z załącznikami k. 1-27 a.r.).

W związku ze złożeniem powyższego wniosku odwołująca została skierowana

na badanie do lekarza orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 20 kwietnia 2018 r. stwierdził, że odwołująca jest częściowo niezdolna do pracy do 30 kwietnia 2019 r. i wskazał na datę powstania tej niezdolności dzień 4 kwietnia 2017 r. (orzeczenie LO ZUS z 20.04.2018 r. k. 67 a.s.).

Decyzją z dnia 22 maja 2018 r. znak: (...) ZUS (...) Oddział w W. odmówił A. W. (1) prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu odwołania organ rentowy powołał się na treść art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wskazując, że nie został spełniony drugi z warunków określonych w tym przepisie, bowiem w dziesięcioleciu przed zgłoszeniem wniosku, tj. od 12 marca 2008 r. do 11 marca 2018 r., łączny staż wynosi 2 lat, 9 miesięcy i 29 dni, natomiast w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności, tj. od 4 kwietnia 2007 r. do 3 kwietnia 2017 r. łączny staż wynosi 2 lat, 10 miesięcy i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy poinformował również, że do ogólnego stażu pracy nie uwzględniono okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych od 13 stycznia 2011 r. do 13 lipca 2011 r. ponieważ odwołująca nie dostarczyła stosownego zaświadczenia, jednakże nawet przy jego złożeniu nie spełniałaby wymaganego warunku 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych (decyzja ZUS z 22.05.2018 r. k. 75 a.r.).

W toku postępowania Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłej sądowej z zakresu psychiatrii M. L. oraz dokumentacji medycznej załączonej do akt rentowych.

Na tej podstawie Sąd ustalił, że A. W. (2) rozpoczęła leczenie psychiatryczne w 2016 roku z powodu obniżenia nastroju i napędu. W dniu 7 czerwca 2016 r. po raz pierwszy zgłosiła się do (...) w L., gdzie rozpoznano zespół depresyjny. W późniejszym czasie u odwołującej rozwinęły się objawy urojeniowe z kręgu ksobnych i prześladowczych oraz oddziaływania, w dalszym ciągu diagnozowano obniżenia nastroju, stany depresyjne, zaburzenia urojeniowe. W związku z chorobą odwołująca była regularnie korzystająca z usług (...), była również hospitalizowana psychiatrycznie na przełomie kwietnia i maja 2017 roku w Szpitalu (...).

Obecnie odwołująca korzysta z usług (...), lecz się farmakologicznie. W ocenie biegłej sądowej odwołująca jest częściowo niezdolna do pracy, przy czym początek tej niezdolności należy datować na dzień podjęcia leczenia psychiatrycznego, tj. od 7 czerwca 2016 r. (opinia sądowo-psychiatryczna k. 29-31 a.s., dokumentacja medyczna w aktach rentowych).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o zebrane w sprawie dowody, obejmujące dokumenty załączone do akt sprawy i akt rentowych oraz opinię biegłej sądowej z zakresu psychiatrii. Sąd dał wiarę zebranym w sprawie dowodom w całości – treść poszczególnych, wymienionych wyżej co do kart dowodów nie budziła zastrzeżeń co do ich autentyczności i wiarygodności, nie była również kwestionowana przez strony postępowania. Ponadto Sąd podzielił wnioski opinii biegłych sądowych co do oceny stanu zdrowia odwołującego. Opinia biegłej została sporządzona w oparciu o zebrane w sprawie dowody, w tym zwłaszcza załączoną do akt dokumentację medyczną odwołującej. Opinia nie była przy tym kwestionowana, a mając na względzie jej kompleksowy i rzetelny charakter Sąd oparł się na jej wnioskach przy ustaleniach faktycznych i rozstrzygnięciu sprawy.

W tych okolicznościach Sąd uznał zebrany materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. W. (1) było niezasadne.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył ustalenia, czy odwołująca spełnia warunki do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W myśl art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1383 z późn. zm. – dalej jako ustawa emerytalna) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zakwestionował fakt spełnienia przez odwołującą się przesłanki koniecznej do nabycia praw do renty z tytułu niezdolności do pracy związanej z posiadaniem odpowiedniego stażu pracy, określonej w art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej. Przesłanka ta wiąże się z koniecznością posiadania przez ubezpieczonego odpowiedniej ilości okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze określonym w art. 58 ustawy. Wymóg ten wynika z tego, że renta z tytułu niezdolności do pracy nie jest świadczeniem o charakterze socjalnym na rzecz osób niezdolnych do pracy, pozostających bez związku z tytułem ubezpieczenia rentowego, ale jedną z form zabezpieczenia społecznego powiązaną z wymaganym okresem płacenia składek (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2016 r. I UK 424/15). Wskazany wyżej przepis określa w ust. 1, że warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

W art. 58 ust. 3 i 4 ustawy emerytalnej przewidziano wyjątki od powyższej reguły. Zgodnie z pierwszym z wymienionych przepisów jeżeli ubezpieczony nie osiągnął okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w ust. 1, warunek posiadania wymaganego okresu uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony został zgłoszony do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej oraz do dnia powstania niezdolności do pracy miał, bez przerwy lub z przerwami nieprzekraczającymi 6 miesięcy, okresy składkowe i nieskładkowe. Z kolei w myśl drugiego z wymienionych przepisów przepisu ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

W oparciu o powyższe rozważania oraz po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd Okręgowy uznał stanowisko organu rentowego za zasadne. Odwołująca nie spełnia przesłanki określonej w art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej.

W niniejszej sprawie było bezspornym, że A. W. (1) jest osobą częściowo niezdolną do pracy. W toku postępowania Sąd Okręgowy dopuścił jednak dowód z opinii biegłej sądowej z zakresu psychiatrii w celu weryfikacji ustaleń organu

rentowego w tym zakresie przyjętych za podstawę wydania decyzji, a mianowicie wskazanej przez lekarza orzecznika ZUS daty powstania tej niezdolności jako dzień 4 kwietnia 2017 r. Po dokonaniu analizy dokumentacji medycznej odwołującej oraz badań przedmiotowych na jej osobie biegła potwierdziła, że zdiagnozowane u niej schorzenia o podłożu psychiatrycznym wywołują częściową niezdolność do pracy, przy czym wskazała inną datę, którą w jej ocenie należy przyjąć za dzień powstania niezdolności, tj. dzień pierwszej wizyty odwołującej

w (...) w L. w dniu 7 czerwca 2016 r. Wówczas stwierdzono u odwołującej zespół depresyjny i wskazano na konieczność podjęcia leczenia. W ocenie Sądu powyższy wniosek biegłej był zasadny jako wynikający z dokumentacji medycznej oraz dokonanej przez biegłą analizy w tym zakresie. Wskazać przy tym należy,

że od momentu pierwszego zgłoszenia się do (...) w L. odwołująca była niezdolna do pracy, co znajduje potwierdzenie choćby w informacji o okresach pobierania świadczeń

z ubezpieczeń społecznych załączonych do ZUS, zgodnie z którymi mimo istnienia stosunku zatrudnienia odwołująca od czerwca 2016 roku przebywała na zasiłku chorobowym.

Brak było przy tym obiektywnych podstaw do zanegowania powyższego wniosku, a mając

na względzie rzetelność przedmiotowej opinii wniosek ten podzielił. Sąd miał również

na uwadze, że przedmiotowa opinia nie była kwestionowana przez strony postępowania,

w tym organ rentowy, który powołując się na stanowisko własnego organu orzeczniczego wskazał, że można zgodzić się z datą wskazaną przez biegłą (k. 38-39 a.s.).

Stąd też w ocenie Sądu Okręgowego kwestię spełnienia przez odwołującą wymogu posiadania 5-letniego stażu pracy zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej należało przyjąć datę 7 czerwca 2016 r. zgodnie z opinią biegłej, przy czym okoliczność ta nie prowadziła

do takiej zmiany ustaleń co do posiadanego przez odwołującą stażu pracy, która mogłaby skutkować stwierdzeniem, że ubezpieczona sporną przesłankę stażu spełnia. Odwołująca

ani w dziesięcioleciu przypadającym przed datą złożenia wniosku o rentę, tj. w okresie

od 12 marca 2008 r. do 11 marca 2018 r., ani też w dziesięcioleciu przypadającym przed przyjętą powyżej datą powstania niezdolności do pracy, tj. w okresie od 6 czerwca 2006 r.

do 6 czerwca 2016 r., nie legitymuje się wystarczającym stażem pracy (sumą okresów składkowych i nieskładkowych).

W dniu powstania niezdolności do pracy (zgodnie

z powyższą datą) odwołująca miała powyżej 30 lat, wobec czego zgodnie z art. 58 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej powinna wykazać łączny staż pracy

w wymiarze co najmniej 5 lat. O ile w pierwszy z wymienionych przypadków nie budzi wątpliwości – niespornie bowiem odwołująca złożyła wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy w dniu 12 marca 2018 r. i od tej daty należy liczyć okres dziesięcioletni, o którym mowa w art. 58 ust. 2 zd. 1 – o tyle w drugim z omawianych przypadków, przyjmując wskazaną przez biegłą datę za datę powstania niezdolności do pracy, okres dziesięcioletni przed powstaniem niezdolności do pracy zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej obejmuje okresy od 6 czerwca 2006 r. do 6 czerwca 2016 r. Na ten zaś przedział czasowy przypadają okresy zatrudnienia odwołującej na podstawie umów o pracę:

- w (...) Sp. j. w L. od 14 września 2006 r. do 6 lipca 2007 r. w wymiarze 9 miesięcy i 23 dni,
- w (...) w J. od 1 sierpnia 2009 r. do 20 grudnia 2010 r. w wymiarze 1 rok, 4 miesiące i 20 dni,
- w Usługi Gastronomiczne (...) w J., jako okres przypadający przed 7 czerwca 2016 r., a więc od 1 października 2015 r. do 6 czerwca 2016 r., co stanowi 8 miesięcy i 5 dni.

Łączny wymiar powyższych okresów (składkowych i nieskładkowych) wynosi w sumie 2 lata, 10 miesięcy i 18 dni. Jest to więc okres nieznacznie wyższy niż ustalony przez organ rentowy z przyjęciem za datę powstania niezdolności do pracy dzień 4 kwietnia 2017 r. (różnica 16 dni), jednakże wciąż niższy niż wymagany w przypadku odwołującej 5

letni okres stażu pracy. Nie było przy tym podstaw do uwzględnienia na poczet stażu pracy zaliczanego na potrzeby świadczenia rentowego określonego w art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej okresu pracy odwołującej w charakterze pracownika młodocianego w (...) S.A. w W., zgodnie z oświadczeniem pełnomocnika odwołującej sformułowanym na rozprawie w dniu 17 stycznia 2019 r.

(k. 58 a.s.). Przepis ten, jak wskazano wyżej, w związku z art. 58 ust. 1 i 2 ww. ustawy, określa w sposób precyzyjny jakie okresy składkowe i nieskładkowe należy w tym celu wziąć pod uwagę. Wspomniany przez pełnomocnika okres pracy w charakterze pracownika młodocianego dotyczył natomiast przełomu lat 1988-1990, a zatem wykraczającego poza okresy dziesięcioletnie określone w art. 58 ust. 2 ustawy emerytalnej. Tym samym należało stwierdzić, że odwołująca nie legitymuje się stażem pracy stanowiącym wymóg konieczny do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd zważył również, że w przypadku odwołującej brak było również podstaw do zastosowania regulacji określonej w art. 58 ust. 3 ustawy emerytalnej, bowiem jak słusznie wskazał organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie, ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczeń przed ukończeniem 18 roku życia, jednak do dnia powstania niezdolności do pracy występowały przerwy w okresach składkowych i nieskładkowych przekraczające okres 6 miesięcy, co wprost wynika z analizy karty przebiegu zatrudnienia załączonej do akt rentowych (k. 71 a.r.).

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy zważył, że nie zaistniały przesłanki do uwzględnienia odwołania A. W. (1) i zmiany zaskarżonej decyzji organu rentowego. O ile bezspornym w sprawie był fakt, że aktualny stan zdrowia odwołującej nie pozwala jej na okresowe podjęcie zatrudnienia zgodnego z jej kwalifikacjami, o tyle należy podkreślić, że podstawą przyznania prawa do renty jest kumulatywne spełnienie wymienionych wyżej przesłanek, określonych w art. 57 i 58 ustawy emerytalnej, przy ewentualnym uwzględnieniu warunków wyjątkowych przewidzianych w art. 58 ust. 3 i 4 tejże ustawy. W przypadku odwołującej taka okoliczność nie zachodzi, wobec czego brak było podstaw do przyznania jej prawa do wnioskowanego świadczenia.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 1 Kodeksu postępowania cywilnego.

SSO Zbigniew Szczuka

(...)

(...)

(...)